

КАМБАҒАЛЛИК МУАММОСИНИ КАМАЙТИРИШ ЙЎЛЛАРИ

Хайиталиев Отабек

Наманган муҳандислик-технология институти магистранти

Аннотация: Ушбу мақолада камбағаллик муаммоси, унинг асл мазмун-моҳияти, камбағалликни камайтириш борасида амалга оширилаётган ижобий ишлар, камбағаллик муаммосини камайтириш йўналишлари тўғрисида баён қилинган.

Калит сўзлар: аҳоли, ижтимоий сиёсат, ижтимоий ҳимоя, камбағаллик, мулк, тадбиркорлик.

Республикамызда сўнгги йилларда Президентимиз Ш.М.Мирзиёев раҳбарлигида “инсонга эътибор” тамойили асосида кенг қўламли ислохотлар амалга оширилиб келинмоқда. Аҳоли фаровонлигини ошириш, айниқса қишлоқ жойларидаги аҳоли турмуш даражасини юксалтириш, аҳолининг реал даромадларини кўпайтириш, ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳолининг кам таъминланган қатламини моддий қўллаб-қувватлаш кабилар давлат сиёсатининг доимий диққат марказида бўлмоқда. Ижтимоий ҳимояга муҳтож ва кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаш, аҳолини тадбиркорликка кенг жалб қилиш борасидаги ишларни самарали амалга ошириш мақсадида кўрилган зарур чора-тадбирлар натижасида Республикамызда бир қатор ижобий ишлар амалга оширилмоқда. Бир қатор муҳтож оилаларга кўмак берилмоқда. Аввало, камбағаллик нима ва уни камайтириш деганда нималар тушунилади? Камбағалликни камайтириш – бу аҳолида тадбиркорлик руҳини уйғотиш, инсоннинг ички куч-қуввати ва салоҳиятини тўлиқ рўёбга чиқариш, янги иш ўринлари яратиш бўйича комплекс иқтисодий ва ижтимоий сиёсатни амалга ошириш, демакдир. Мамлакатимизда камбағалликни камайтириш

борасида улкан имкониятлар мавжуд бўлиб, қатор ижобий ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, Наманган вилоятида ҳам амалга оширилаётган бир қатор ижобий ишларни кўриш мумкин. Вилоятда ҳудудларнинг имкониятларидан келиб чиқиб, чорвачиликнинг паррандачилик, асаларичилик, қўйчилик, эчкичилик, қорамолчилик, қуёнчилик, туячилик тармоқларининг кенгайтирилиши, ҳар бир қарич ердан унумли фойдаланган ҳолда иссиқхоналарнинг ташкил қилиниши ҳамда томорқа хўжаликларининг ривожлантирилиши, шунингдек вилоятимизда етиштирилган ўрик, гилос, шафтоли, олма ва бошқа сарҳил тотли меваларнинг Россия, БАА, Афғонистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон каби хорижий давлатларга экспорт қилиниши камбағалликни бартараф этиш юзасидан амалга оширилаётган чора-тадбирлар натижасидир.

Хўш, камбағалликни камайтиришнинг асосий йўналишлари қайсилар, камбағалликни қисқартиришнинг илмий-амалий асослари нималардан иборат?

- Биринчи навбатда аҳолининг молиявий-тадбиркорлик саводхонлигини ошириш, иқтисодий билим ва кўникмаларини янада кенгайтириш, аҳолини кичик бизнес ва тадбиркорликка кенг жалб қилиш, эркин рақобат муҳитини яратиш, хусусий мулкчиликни ҳимоя қилиш;

- аҳоли бандлигини таъминлаш йўналишида доимий иш ўрнини қайта тиклаш, янги доимий ва мавсумий иш ўринларини яратиш;

- давлат гранти ҳисобига таҳсил олган талабаларни 3 йил муддатга камбағаллик даражаси юқори бўлган ҳудудларга меҳнат фаолияти учун йўналтириш тизимини татбиқ этиш;

- банк тизимидаги ислоҳотларни жадаллаштириш йўналишида давлат улушига эга бўлган банкларда трансформация жараёнларини изчиллик билан амалга ошириш ва анти-инфляция сиёсат билан уйғунлашган фоиз ставкаларини тушириш бўйича аниқ механизмни жорий этиш;

- sanoat tarmoqlarida kooperatsiya rivojlantirish va tarmoqning raqobatbardoshligini oshirish, ishlab chiqarish xalq xojaligi zanjirini yaratish;
- eksport salohiyatini oshirish va valyuta tushumlarini ta'minlash, bu borada eksportёр korxonalariga kўmaklashish faoliyatini jadalлаштириш va бошқалар.

Хулоса қилиб айтганда, белгиланган устувор йўналишлар бўйича комплекс чора-тадбирларни сифатли ва ўз вақтида амалга оширилиши натижасида, жаҳон иқтисодиётида глобал инқирознинг тобора чуқурлашиб бориши шароитида миллий иқтисодиётимизни жорий йил якунлари бўйича барқарор ўсишини таъминланишига ва кейинги йилларда ҳам иқтисодий ўсиш суръатларини янада жadalлашиб боришига замин яратилади. Бу эса ўз навбатида мамлакатимизда камбағалликни камайтириш борасида амалга оширилаётган чора-тадбирларни ҳам камраб олади.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Mahkamov, I., Bekmirzayev, M., & Madaminjonov, O. (2019). PRODUCTION OF FOOD AND VEGETABLE PRODUCTS AND DEVELOPMENT OF RECYCLING. *Central Asian Problems of Modern Science and Education*, 3(4), 123-128.
2. Maxkamov, I., Bekmirzayev, M., & Madaminjonov, O. (2019). Prospects for the development of growing and processing of fruit and vegetable products. *Scientific Bulletin of Namangan State University*, 1(1), 92-97.
3. М. Бекмирзаев. (2022). Тадбиркорликни ривожлантириш асосида камбағаллик даражасини камайтириш йўналишлари. *Архив научных исследований*, 2(1). извлечено от
<http://journal.tsue.uz/index.php/archive/article/view/2105>
4. Бекмирзаев М. (2022). НАМАНГАН ВИЛОЯТИДА АГРОБИЗНЕС СУБЪЕКТЛАРИ БАРҚАРОР ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНИШНИНГ ПРОГНОЗИ. *Архив научных исследований*, 2(1). извлечено от
<http://journal.tsue.uz/index.php/archive/article/view/1142>
5. Adashaliyevich, B. M., & O'g'li, I. M. (2022). Promoting sustainable development of small business. *Asian Journal of Research in Business Economics and Management*, 12(4), 5-9.

6. Бекмирзаев, М. А., & Холиков, Ж. Т. У. (2022). ВАЖНОСТЬ РАЗВИТИЯ СФЕРЫ УСЛУГ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН. In *Colloquium-journal* (No. 4 (127), pp. 18-21). Голопристанський міськрайонний центр зайнятості.
7. Axmadjanovna, B. O. (2022, December). PROSPECTS OF INCLUSIVE EDUCATION. In *Conference Zone* (pp. 272-277).
8. Бекмирзаев, М., & Хайталиев, О. (2023). КАМБАҒАЛЛИКНИ КАМАЙТИРИШНИНГ ХОРИЖ ТАЖРИБАСИ. *PEDAGOG*, 6(2), 285-290.
9. Adashaliyevich, B. M., & Gaybullajon o'g'li, I. M. (2023). MAIN DIRECTIONS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURSHIP. *SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM*, 2(13), 107-112.
10. Adashaliyevich, B. M., & Toxirovich, M. B. (2023). SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURSHIP-DEVELOPMENT GUARANTEE. *INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2022*, 2(16), 73-78.
11. Adashaliyevich, B. M., & Abdurahimkhoja o'g'li, A. A. (2023, February). WAYS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE ACTIVITIES OF SMALL BUSINESS AND PRIVATE BUSINESS SUBJECTS. In *INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE* (Vol. 1, No. 11, pp. 90-95).
12. Toxirjon o'g'li, H. J., & Adashaliyevich, B. M. (2023). PROSPECTS FOR DEVELOPMENT OF THE SERVICES FIELD. *INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM*, 3(27), 274-279.
13. Хайталиев, О., & Бекмирзаев, М. (2023). ИҚТИСОДИЁТНИ ГЛОБАЛЛАШУВИ ШАРОИТИДА КАМБАҒАЛЛИК МУАММОСИНИ КАМАЙТИРИШНИНГ ҲУДУДИЙ ЖИҲАТЛАРИ. *O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(16), 597-602.
14. Усмонова, М. (2022). Imkoniyati cheklangan bolalarni o'qitishda texnologiya fanining dolzarbligi. *Современные тенденции инновационного развития науки и образования в глобальном мире*, 1(4).